GUIA DEL RECICLATGE

DE LA COMARCA DEL BAIX EBRE

rebé
Consorci per a la Gestió dels Residus de la Comarca del Baix Ebre

CODE
Consorci de serveis agroambientals de les comarques del Baix Ebre i Montsià

Consell Comarcal del Baix Ebre

PER QUÈ ÉS TAN IMPORTANT RECICLAR?

- Per **evitar la destrucció del medi**.
- Per **evitar** la creació de **nous residus** i la seva **acumulació**.
- Per **reduir costos** de gestió.
- Si es **recicla el vidre**, s'estalvia un 44% d'energia i per cada tona reciclada s'estalvien 1,2 tones de matèries primeres.
- **Recuperar** dues tones de plàstic equival a **estalviar** una tona de petroli.
- Per cada tona d'alumini llençat a les deixalleries se n'extreu 4 tones de bauxita (que és el mineral del que s'obté). Durant la fabricació es produeix dos tones de **residus molt contaminants i difícils d'eliminar**.
- Al **reciclar** una tona de paper se **salven** 17 arbres.

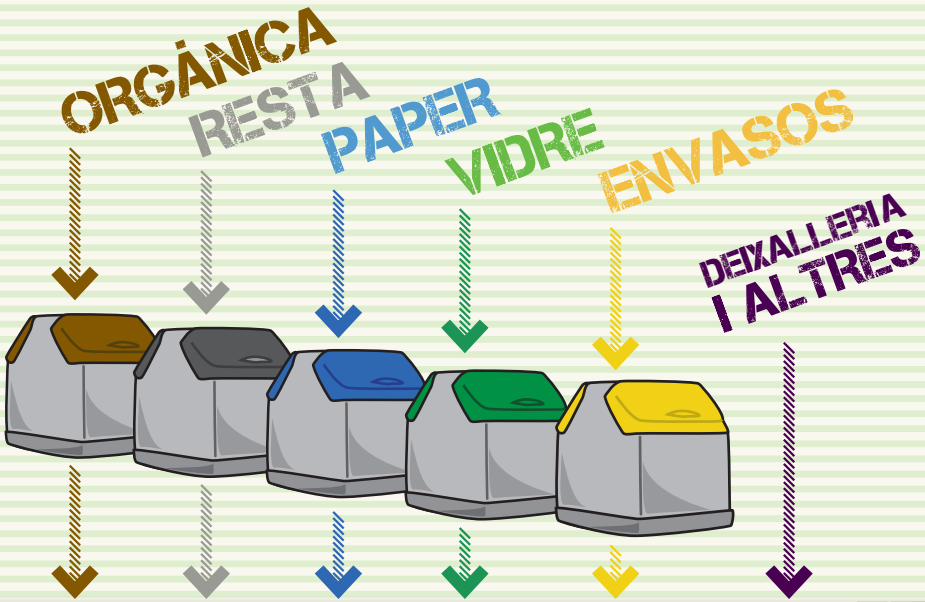

ÍNDEX
PÀG. 04
PÀG. 06
PÀG. 08
PÀG. 09
PÀG. 10
PÀG. 12
PÀG. 13 QUÈ ES PAGA AMB LA TAXA D'ESCOMBRARIES?
PÀG. 15 FES CÀLCULS...

ANDREU MARTÍ, PRESIDENT DEL REBÉ

Andreu Martí.

Benvolguts/des conciutadans/anes,

Aviat farà 4 anys que els ajuntaments de la comarca van decidir unir esforços i crear el consorci per a la gestió de residus de la comarca del Baix Ebre (REBÉ) amb la finalitat de mancomunar els serveis de recollida i tractament de les 5 fraccions de residus urbans.

El sistema de recollida "easy", implantat aquest any en la totalitat dels municipis de la comarca, utilitza una tecnologia capdavantera que destaca per la seva precisió, rapidesa, netedat i estalvi de costos. Amb aquest nou servei de recollida en funcionament, l'any 2009 respecte al 2008 s'ha aconseguit reduir 3.815 tones de resta, un 12% menys, que ha anat a recuperació en lloc de a l'abocador, el que significa un estalvi econòmic i mediambiental molt important. Així mateix, la incorporació de la nova recollida de fracció orgànica, que juntament amb una major accessibilitat als contenidors de paper, vidre i envasos, ha comportat un increment del 61% en les recollides selectives, unes 3.500 tones recuperades més respecte l'any passat.

Amb l'edició d'aquesta guia hem pretès que la ciutadania i especialment els alumnes de primària i secundària, tinguin una amplia visió del procés de recollida i tractament dels residus i de la conveniència del seu reciclatge, tant per l'estalvi energètic i econòmic com pel respecte cap al medi ambient. És important que cadascú de nosaltres prengui consciència de la importància de reciclar, no tan sols per l'estalvi econòmic que pot significar per als ajuntaments, sinó també per evitar salvar grans quantitats de recursos no renovables i reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

A la gent de les Terres de l'Ebre se'ns coneix pel nostre respecte cap al medi ambient i pels nostres esforços en la preservació de la naturalesa en un estat verge envejable per altres territoris. Tot i que només portem un any amb aquest nou sistema de recollida la gran implicació de la ciutadania ens permetrà assolir, ben aviat, els objectius normatius. És per això que m'agradaria aprofitar aquestes paraules per encoratjar a aquells que no s'hagin iniciat en l'hàbit del reciclatge a seguir els passos de la resta de ciutadania de la comarca. Gràcies a tots!!!.

ORGÀNICA

CONTENIDOR DE COLOR MARRÓ

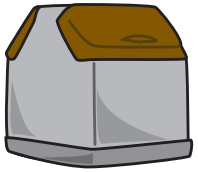

Sí

- Restes de fruita i verdura
- Restes i despulles de carn i peix
- Pa sec i menjar cuinat en mal estat
- Closques d'ou, fruita seca i marisc
- Paper de cuina i tovallons bruts de menjar
- Taps de suro, marro de cafè i restes d'infusions
- Restes vegetals en petites quantitats (fullaraca, flors, rams pansits...)

No

Molt important que al contenidor marró no hi tirem residus inorgànics (plàstics, vidres, medicaments...) ja que aquests incideixen negativament en el procés de transformació de la matèria orgànica en adob i en disminueixen la qualitat final. Tot i que podem pensar que els envasos que han contingut aliments van al contenidor marró, aquests són inorgànics i MAI els tirarem junt amb les restes de menjar, sinó que aniran al contenidor groc dels envasos lleugers.

ON ES TRACTA LA FRACCIÓ ORGÀNICA?

Totes les restes orgàniques recollides a la comarca del Baix Ebre es porten a la planta de compostatge del Mas de Barberans (Montsià), que és una instal·lació on es reciclen els residus orgànics mitjançant un tractament biològic en condicions controlades.

QUÈ ÉS EL COMPOSTATGE?

És el procés de descomposició dels residus orgànics per l'acció de microorganismes en presència d'oxigen. Del procés de compostatge s'obté compost, un adob natural i excel·lent regenerador orgànic del sòl, útil en agricultura, jardineria, obra pública o restauració d'espais naturals.

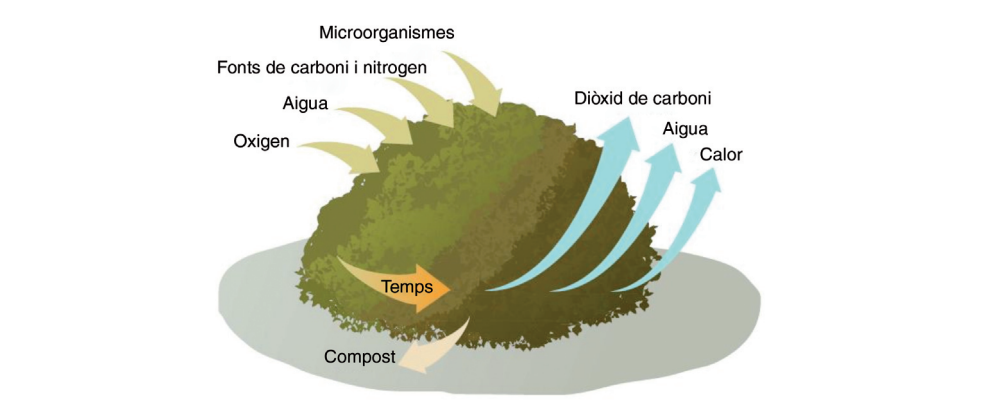

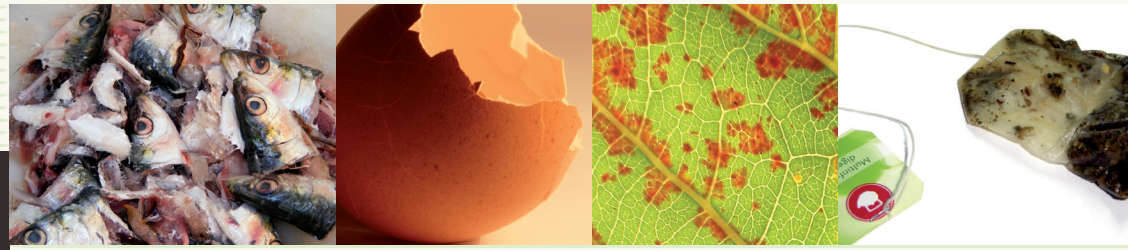

La matèria orgànica representa un 36% de les nostres deixalles i, per tant, és la fracció que generem amb major quantitat. El compostatge permet tancar el cicle de la matèria orgànica, per això és molt important que dipositem les restes orgàniques al contenidor marró. Nosaltres som la peça clau per tancar aquest cicle.

De cada 100 Kg de matèria orgànica s'obtenen uns 20Kg de compost.

I recorda que l'ideal per facilitar el procés de compostatge és utilitzar bosses compostables però si et resulta difícil adquirir-les, tira-ho amb bossa de plàstic però mai ho tiris directament al cubell i sense bossa perquè els contenidors s'embruten molt i es generen males olors!

Recomanacions d'ús: per qüestions d'olor i higiene, cal que els residus orgànics es dipositen al contenidor de la via pública respectant els horaris establerts, d'acord amb la insolació que reben els contenidors en funció de l'època de l'any. Així, els mesos d'estiu a partir de les 20h i a l'hivern a partir de les 18h.

RESTA

CONTENIDOR DE COLOR GRIS

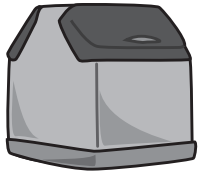

Sí

- Burilles i cendra de les cigarretes
- Pols d'escombrar
- Compreses, preservatius, bolquers
- Roba i tèxtil trencat
- Ceràmica i porcellana
- Excrements d'animals
- Bosses d'aspiradora, recanvis de fregadora...
- Raspalls de dents, maquinetes d'afaitar, bastons per netejar les orelles...

Davant de qualsevol dubte, feu ús d'aquest contenidor per tal de no contaminar amb IMPROPIS (residus que van al contenidor equivocat) les altres fraccions, ja que aquests impropis dificulten enormement el procés normal de reciclatge.

SABIES QUE...

... de totes les deixalles que generem, menys del 10% corresponen a aquesta fracció. En canvi, com que molts de nosaltres encara no tenim l'hàbit de reciclar, estem enterrant en abocadors any rere any milers de residus que podrien esdevenir nous recursos mitjançant els processos de reciclatge i recuperació.

A dipòsit controlat, només hi ha d'anar a parar aquells residus que no podem, ara per ara, ni evitar (minimitzar) ni aprofitar (valoritzar). Per això és important que cadascun de nosaltres miri de produir menys residus mitjançant un consum més responsable i col·labori en la recollida selectiva d'aquells residus que poden ser reutilitzats, regenerats, reciclats o, atesa la seva toxicitat, tractats convenientment.

QUÈ SE'N FA DEL CONTINGUT DEL CONTENIDOR GRIS?

S'anomena fracció resta (o rebuig) a tots aquells residus que no es recullen separadament i no es poden reciclar. Aquests residus van a parar a una dipòsit controlat o abocador, on es dipositen de manera que no puguin ser font de contaminació de l'entorn. Per fer-ho, els residus es van col·locant sobre un terreny, prèviament impermeabilitzat, estenent-los en capes de poca espessor i compactant-los per disminuir-ne el volum i aprofitar al màxim l'espai de l'abocador.

Cal impermeabilitzar acuradament el fons de l'abocador de manera que els lixiviats (líquid resultant de la descomposició dels residus) no es puguin filtrar sòl avall i contaminar les aigües subterrànies de la zona. Una capa de drenatge (graves) recull els lixiviats i els condueix fins a les basses de recollida.

La colgada periòdica amb terra n'elimina les males olors, evita problemes sanitaris i permet confinar correctament els residus.

Tot aquest seguit d'actuacions es tradueixen en un elevat cost econòmic, per la qual cosa el tractament dels residus que s'hi enterren es troba a l'entorn d'uns 60€/tona.

Així, com que a dia d'avui el Baix Ebre no disposa de cap abocador, els municipis més petits duen la fracció resta a l'abocador del Mas de Barberans, mentre que els grans ho fan a l'abocador de Tivissa.

PAPER

CONTENIDOR DE COLOR BLAU

Sí

- Envasos de paper o cartró
- Caixes de cartró (plegat!)
- Diaris, revistes, butlletins publicitaris
- Sobres, cartes
- Folis

Davant d'un dubte, hem de buscar si l'envàs conté el símbol del punt verd, que ens indicarà si es tracta d'un envàs reciclable o no.

No

És molt important que en aquest contenidor **no** hi tirem envasos de brics, també coneguts com cartons de begudes, ni paper d'alumini. Aquests han d'anar al contenidor groc!
Tampoc hi hem de tirar tovallons i paper de cuina usats (sí a l'orgànica).
Tampoc paper plastificat, paper carbó, paper cel·lofana, papers bruts de pintura o d'altres productes tòxics, fotografies (sí a la resta).

I recorda que el cartró de grans dimensions s'ha de dur a la deixalleria per tal no embussar els contenidors de la via pública!

QUINS BENEFICIS S'OBTENEN DEL RECICLATGE DEL PAPER?

- Disminució del consum d'aigua en un 85% i d'energia en un 65%.
- Disminució de la necessitat de fibres vegetals.
- Disminució de la contaminació atmosfèrica i de l'aigua.
- Disminució de les importacions de fusta i paper vell d'altres països, cosa que representa milers de tones cada any.

SABIES QUE...

... el paper està fabricat, principalment, per cel·lulosa obtinguda d'espècies vegetals i/o pa per usat. El cartró es fabrica a partir de pasta de paper endurida.
... el paper i el cartró representen aproximadament el 18% en pes del total de residus que generem.
... la planta de reciclatge del paper i el cartró es troba a Lleida.
... per cada full de mida normal (DIN A4) que es recicla, s'estalvia l'energia equivalent al fun cionament, durant una hora, de dues bombetes de baix consum de 20 wats.
... **per a fabricar una tona de paper es necessiten:**

- **entre 12 i 16 arbres de mida mitjana**
- **50.000 litres d'aigua**
- **Més de 300Kg de petroli**

Per tant, imagina't tot el que estalviem reciclant una tona de paper!

VIDRE

CONTENIDOR DE COLOR VERD

Sí

- Ampolles i pots de vidre **sense tap ni xapa.**
- **Si el tap és de suro, a l'orgànica.**
- **Si el tap o xapa és metàl·lic, als envasos.**
- **Gots, copes, cendrers i plats de vidre.**

No

És molt important que en aquest contenidor **no** hi tirem bombetes ni fluorescents, ceràmica, porcellana, vidre pla, espills.
PER QUÈ? En primer lloc cal diferenciar entre el vidre d'envàs (ampolles, pots...) i el vidre pla (finestres, espills) ja que per tal que el seu reciclatge sigui correcte precisen una recollida selectiva diferent. La recollida selectiva amb els contenidors de la via pública admet solament el vidre procedent d'envasos, amb l'objectiu de reciclar-lo per a finalitats similars.
El vidre procedent de finestres, miralls es recull a la deixalleria i els pots buits que hagin contingut medicaments es recullen al punt Sigre de la farmàcia.

ON VA A PARAR EL CONTINGUT DEL CONTENIDOR VERD?

El contingut dels contenidors de vidre del Baix Ebre va a parar a la planta de recuperació de Montblanc on, prèviament al procés de reciclatge, s'extreuen les possibles impureses (etiquetes adherides, taps o xapes) que poden afectar la qualitat final. A continuació, es fon a temperatures superiors a 1000ºC i se li dóna la forma desitjada mitjançant motlles.

SABIES QUE...

... el vidre representa aproximadament el 8% en pes del total de residus que generem.
... el vidre és reciclable al 100% i no perd mai les seves qualitats inicials.
... per cada ampolla que es recicla s'estalvia l'energia necessària per tenir un TV encès durant 3 hores.
... una ampolla de vidre enterrada en un abocador triga 4.000 anys en degradar-se, és a dir, en desaparèixer completament.
... per cada tona de vidre que es recicla s'estalvien 1.200 Kg de matèries primeres i 130 Kg de combustible.
... el reciclatge del vidre suposa una disminució de la contaminació atmosfèrica del 20%, una disminució de la contaminació de les aigües del 50% i del consum d'energia del 27%.

ENVASOS

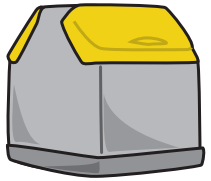

Sí

- **Envasos de plàstic: garrafes, ampolles, safates, envasos de iogurts, tapes dels iogurts...**
- **Llaunes i metalls (llaunes de refresc, llaunes de conserva...)**
- **Cartrons de begudes (també coneguts com tetra-brics)**
- **Safates de porexpan**
- **Paper d'alumini i safates d'alumini**
- **Plàstic-film d'embolicar aliments**
- **Paper de cel·lofana**
- **Bosses de plàstic**
- **Esprais de productes no tòxics: desodorants, laques, escumes d'afaitar, ambientadors...**

En resum, al contenidor groc hi dipositarem tots aquells envasos identificats amb el punt verd (dues fletxes verdes entrellaçades) que ens indiquen que es tracta d'un envàs reciclable

No

És molt important que en aquest contenidor no hi tirem envasos de productes tòxics, pots metàl·lics de pintures o productes químics, joguines de plàstic, petits electrodomèstics ni objectes decoratius de plàstic. Aquests hauran de dur-se a la deixalleria ja que requereixen un tractament específic i, per tant, no segueixen el mateix circuit que aquells residus que dipositem en el contenidor groc. A més, tampoc hi hem de tirar envasos plens.

SABIES QUE...

... els envasos representen aproximadament el 12% en pes del total de residus que generem.

... els envasos de plàstic es poden reciclar per a la fabricació de bosses de plàstic, mobiliari urbà, senyalització... o bé per a l'obtenció de nous envasos d'ús no alimentari (lleixius, detergents...).

... les llaunes de ferro o les d'alumini són envasos 100% reciclables mitjançant processos de fundició d'acer i alumini. En canvi, si no les reciclem i les enterrem en un abocador, trigaran entre 200 i 1.000 anys en degradar-se.

... amb l'energia necessària per fabricar una llauna de refresc es podria tenir un televisor encès durant 2 hores ja que la fabricació de l'alumini és un dels processos industrials de major consum energètic i de major impacte ambiental.

... reciclant les 3.000 ampolles que caben en un "iglú" de recollida selectiva s'estalvien de l'ordre de 130Kg de petroli i 1.200 Kg de matèries primeres.

ON VA A PARAR
EL CONTINGUT DEL CONTENIDOR GROC?

Com que en aquest contenidor hi dipositem envasos de materials molt diversos (alumini, plàstic PET, polipropilè, cartrons de begudes, etc.) aquests no es poden reciclar conjuntament, ja que cadascun d'aquests materials té unes propietats molt diferents. És per això que abans d'anar a una planta de reciclatge, el contingut del contenidor groc va a parar a una planta de triatge, on se separen en funció del grup al qual pertany cada envàs. Així, els envasos del Baix Ebre són destinats a la planta de triatge de Constantí, on, un cop separats, es premsen i cada tipus de material s'envia a la corresponent planta de reciclatge per a la seva posterior recuperació.

RECOMANACIONS D'ÚS:

- Utilitzeu les bosses de plàstic que tingueu per casa per reciclar els envasos i no n'adquiriu de noves. Així, contribuireu a reduir la proliferació de bosses de plàstic.
- Esbandiu els envasos que estiguin molt bruts. Així es reduiran les molèsties per males olors.
- Xafeu i premseu els envasos (ampolles, cartrons de begudes...), d'aquesta manera ocuparan menys volum a casa i també s'aprofitarà millor l'espai del contenidor.

DEIXALLERIA I ALTRES

La deixalleria és una instal·lació on els usuaris poden dipositar, de forma selectiva, diferents tipus de residus municipals per als quals no hi ha uns contenidors específics al carrer. Complementàriament, a la deixalleria també es poden trobar els contenidors de paper i cartró, vidre i envasos lleugers.

QUINS RESIDUS S'HAN DE DUR A LA DEIXALLERIA?

RESIDUS ESPECIALS: pneumàtics, bombetes, fluorescents, bateries, dissolvents, pintures, vernissos, piles, radiografies, cartutxos d'impressores, olis usats no regenerables, frigorífics i aparells amb CFC.

RESIDUS VALORITZABLES: olis usats, vidre pla i espills, ferralla i metalls, plàstic no envàs, fustes, tèxtil, electrodomèstics, runes i restes de la construcció d'obres menors, restes de poda i jardineria, voluminosos (mobles i altres), residus d'aparells elèctrics i electrònics
(S'entén per residus valoritzables aquells que es poden reaprofitar d'alguna manera, ja sigui reutilitzant-los o reciclant-los.)

I ELS MEDICAMENTS I ENVASOS DE MEDICAMENTS?

El **SIGRE** és una societat sense ànim de lucre, encarregada de la implantació i desenvolupament de la recollida de medicaments a les farmàcies i als CAP's i d'assumir tots els costos derivats del seu funcionament.
Així, en els contenidors SIGRE identificats amb el següent símbol hi dipositarem:

- Els medicaments caducats amb els seus envasos
- Els envasos de medicaments buits
- Els envasos amb restes de medicaments

Cal tenir present que segons la Llei 16/1993, les deixalleries estan pensades per rebre residus municipals d'origen domèstic, d'oficines, serveis i petits comerços. Les indústries o grans comerços, degut al volum elevat de residus que generen, cal que gestionin els seus residus a través de gestors privats autoritzats per l'Agència de Residus de Catalunya.

I recorda que tens un servei de recollida de voluminosos a domicili al teu abast. Pots informar-te'n dels dies i horaris al teu Ajuntament.

QUÈ ES PAGA AMB LA TAXA D'ESCOMBRARIES?

L'import de la taxa d'escombraries que paga cada ciutadà del Baix Ebre correspon a la gestió integral dels residus municipals, és a dir, a la recollida, transport i tractament. A més, s'ha de tenir en compte que els costos de tractament i d'eliminació entre els diferents residus són molt diferents.

Així, aproximadament el 60% de la taxa, correspon als costos de recollida i el 40% restant, fa referència als costos de tractament i eliminació dels residus.

La **recollida** inclou: personal de recollida (els conductors, els peons, mecànics, caps de servei...), els costos d'explotació dels vehicles i maquinària (és a dir, els consums: gasoil, pneumàtics... etc.), inversió i amortització del material necessari per a la recollida (per exemple, els contenidors, camions, rentacontenidors, sistemes de pesatge, etc). Aquests costos solen ser fixes, perquè tant costa recollir un contenidor buit, com ple. I és el mateix recollir un contenidor d'orgànica, com de vidre. A més de la recollida també trobaríem inclosos els diferents serveis que es presten: deixalleria fixa o mòbil i el servei de recollida de voluminosos porta a porta.

En canvi, **el tractament dels diferents residus té uns costos molt diferenciats**. Una tona de resta (tot allò que no es recicla i té destí final a l'abocador -veure apartat de la resta d'aquesta guia-) té un cost a l'entorn d'uns 62.73€ (D'aquests 62€, aproximadament 48€ és el que cobren els dipòsits controlats per al correcte tractament i confinament dels residus; 10€corresponen al cànon de deposició de la resta de l'Agència Catalana de Residus, que es tracta d'una mesura econòmica que pretén castigar a aquells municipis que no reciclen; la resta són els costos derivats del transport dels residus, de transferir-los en combois més grans als dipòsits de les comarques veïnes).

En canvi, el tractament de la matèria orgànica és més sostenible ja que es produeix una reducció de matèria i com a resultat se n'obté adob, i aquest pot retornar al sòl, tancant així el cicle natural de la matèria orgànica. El cost de tractament de l'orgànica és de 36.92€/tona (cal tenir en compte que com major sigui el nombre d'impropis més car resulta el procés).

Si reciclem i dipositem els residus de paper-cartró, vidre i envasos en els seus respectius contenidors, el cost de tractament d'aquestes fraccions per als ajuntaments és pràcticament zero ja que es sufraga mitjançant el Sistema Integrat de Gestió d'Envasos (punt verd). I a més de l'estalvi econòmic de la gestió, hi ha l'aprofitament d'aquests recursos, amb el conseqüent estalvi de primeres matèries que això comporta.

En canvi, si no es recicla i es llença tot al contenidor gris, aquests recursos van a parar a l'abocador, sense que s'aprofiti res, sent un cost econòmic superior i un malbarament de recursos, és a dir, un cost ambiental, que en darrer terme contribueix a encarir la taxa d'escombraries municipal.

FES CÀLCULS...

Una persona al Baix Ebre genera 1,65 Kg al dia de residus, de mitjana. Suposem que a casa teva sou tres membres, per 365 dies a l'any...

1,65 x 3 x 365= 1.807 Kg per casa generats (1,8 tones)

Suposem que aquestes tones les llences a la resta, es recullen i es duen a l'abocador. Els costos de recollida ponderats per cada tona generada del Baix Ebre se situen al voltant dels 50€ i els costos de tractament a l'abocador són de 62€/ tn.

1,8 tn x 50€/tn recollida = 90€.
1,8 tn x 62 €/tn a l'abocador= 111€.

Una família de tres membres que no recicla res té un cost mitjà al Baix Ebre de 201€ a l'any, o el que és el mateix 55 cèntims al dia per família. Per sort, no totes les famílies opten per no reciclar i, actualment, al Baix Ebre es recupera més del 30% dels residus que es generen. Per tant, la taxa d'escombraries, que es "tarifa plana" (tant si recicles com si no, tant si generes poc, com generes molt) al Baix Ebre se situa voltant del 100–170€ per habitatge. Encara et sembla cara la taxa d'escombraries?

Fem ara el mateix exercici suposant que aquesta família recupera el 80% del que genera.

1,8 tones x 50 recollida = 90€
1,8 tones x 20% resta x 62 €/tn a l'abocador = 22€
1,8 tones x 40% FORM x 37 €/tn a compostatge = 27€
1,8 tones x 20% Paper i Cartó X 0 €/tn a reciclatge = 0€
1,8 tones x 5% vidre x 0 €/tn a reciclatge = 0€
1,8 tones x 10% envasos x 0 €/tn a reciclatge = 0€

Per tant, aquesta família reciclant el 80% genera uns costos de 139€. O el que és el mateix, 38 cèntims al dia per família, que suposa 13 cèntims per individu al dia! Menys que un tallat, menys que l'establiment d'una trucada, i menys que un llarg etcètera de coses, segurament més supèrflues, que ni se'ns passa pel cap de prescindir-ne, o qüestionar-les...

REFLEXIONA-HI...

Aquests 62€ d'estalvi pel fet de reciclar, per família de tres membres, traspassant-ho a 20,6€ per persona, per totes les persones del Baix Ebre, 81.304, sumen un total de 1.680.28€!
I totes les coses que es podrien fer a la comarca...
Encara et sembla un esforç innecessari el fet de separar les escombraries?

I...recorda: La gestió dels residus comença a les nostres llars!
Tu tens la clau per tancar el cicle!
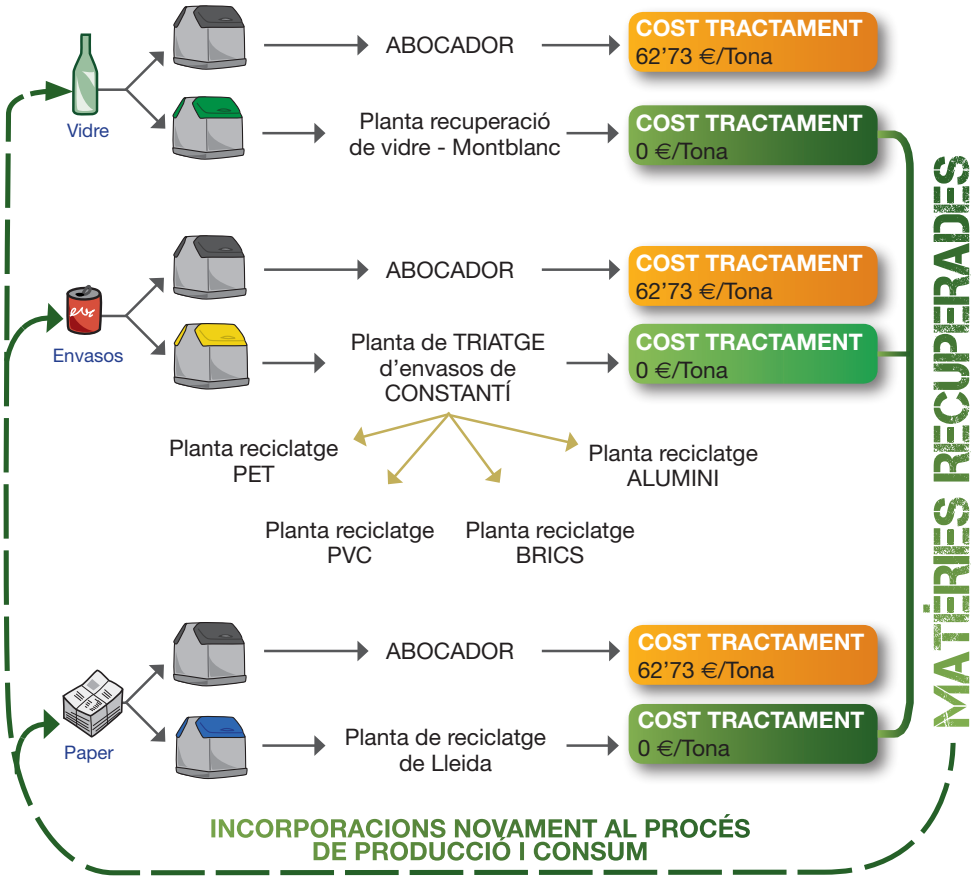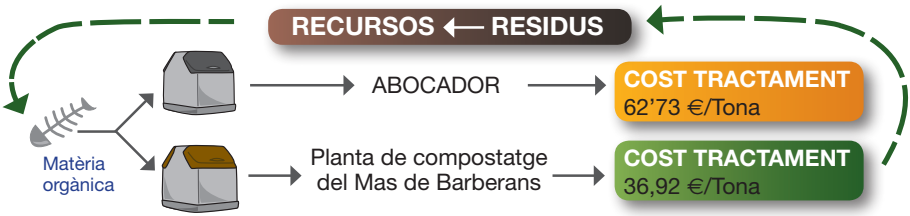
EL CAMÍ QUE HAN DE SEGUIR ÉS A LES TEVES MANS...